

Dosarul nr. 2ra-335/23
2-20113993-01-2ra-02032023

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Călărași (S. Țurcan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Pahopol, V. Mihaila, R. Pulbere)

ÎNCHEIERE

09 august 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Carauș Sergiu, reprezentat de avocatul Dicusar Tatiana și de Surdu Ion, reprezentat de avocatul Natalia Prutianu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Carauș Sergiu împotriva lui Surdu Ion cu privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin vătămarea integrității corporale,

împotriva deciziei din 11 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 16 septembrie 2020, Carauș Sergiu, reprezentat de avocatul Ivasiutic Mariana a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Surdu Ion privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin vătămarea integrității corporale, (f.d. 2-3 vol. I).

În motivarea acțiunii reclamantului a menționat că la data de 21 februarie 2014, în jurul orelor 20:00, Surdu Ion urmărind scopul cauzării vătămărilor corporale, sub pretextul că reclamantul anterior ar fi sustras niște păsări domestice de la anumite persoane din s. Buda, r-nul Călărași, s-a deplasat la domiciliul reclamantului și intenționat i-a aplicat ultimului multiple lovituri cu o bâtă și un furtun din cauciuc de la tractor peste diferite regiuni ale corpului, cauzându-i vătămări corporale grave, cu dereglarea sănătății de lungă durată, sub formă de xxxx, xxxxxxxx, xxxx, xxx, xxxx, fapt confirmat prin raportul de expertiză medico-legală, nr. 42D din 11 martie 2014.

Reclamantul a notat că tot, Surdu Ion la 21 februarie 2014, împreună cu consăteanul Mămăligă Grigore, s-au deplasat la domiciliu reclamantului, și fără acordul proprietarului, au pătruns în locuința acestuia, unde s-au aflat ilegal în jur de 30 de min. Grigore Mămăligă urmărind scopul realizării intenției infracționale a lui Surdu Ion și favorizând acțiunile acestuia, folosindu-se de constituția fizică masivă, s-a poziționat în ușă, blocând intrarea și ieșirea celor prezenți, avertizându-i ca toți

să stea la locurile lor să nu se implice și să nu iasă din odaia respectivă. În același timp, Surdu Ion, fără motiv, i-a cauzat vătămări corporale grave cu dereglare sănătăți de lungă durată, ce a provocat pierderea unui organ.

Reclamantul a notat că la data de 04 martie 2014 a fost recunoscut în calitate de parte vătămată în cauza penală nr. yyy. Prin sentința din 11 ianuarie 2018 a Judecătorei Călărași, Surdu Ion a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. yyy Cod Penal al RM, fiindu-i aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Sentința a devenit irevocabilă în urma pronunțării decizie din data de 10 decembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție.

Reclamantul Carauș Sergiu a remarcat că în cadrul examinării cauzei penale, medicul Capcelea Victor a confirmat că la examinarea medico-legală histopatologică a reclamantului au fost depistate xxx, ce au fost produse în intervalul orelor 12-24, în acest interval organul și-a pierdut funcția până la intervenția chirurgicală, xxx din cauza că era lezată, iar leziunile provocate reclamantului au fost calificate grave.

Reclamantul a precizat că urmare a acțiunilor pârâtului, a avut și continuă să suporte cheltuieli financiare privind tratamentul medical și cheltuieli de deplasare către instituțiile medicale, cheltuieli estimate la suma de 10000 lei. Astfel, starea sănătății lui a fost considerabil afectată, aflându-se inclusiv la tratament staționar. Iar în prezent continuă să administreze medicamente și pentru reabilitare, sistematic are nevoie de proceduri, ținând cont de consecințele aplicării loviturilor de către Surdu Ion asupra sistemului neurologic și locomotor a lui Carauș Sergiu.

Mai mult, din cauza vătămarilor corporale provocate, pe parcursul unei perioade îndelungate a fost lipsit de posibilitatea de a munci, chiar și ocazional, continuă să aibă dureri xxx și să suporte consecințe xxx manifestate prin xxxx, ceea ce îl împiedică să își ducă viața personală în mod obișnuit.

Reclamantul a subliniat că a avut de suferit fizic și psihic, fiindu-i cauzate dureri fizice insuportabile, înlăturat un organ vital, provocată paralezia laterală a corpului și suferințe psihice iremediabile, atât lui cât și membrilor familiei sale. Or, la vârsta de doar 21 de ani având un mod de viață activ, a fost lipsit de pârât de a duce un mod de viață obișnuit. Prin urmare, ținând cont de gravitatea suferințelor psihice și fizice, consecințele ireparabile asupra sănătății, vieții private și de familie, prejudiciu moral în suma de 50000 lei va constitui o despăgubire echitabilă.

Prin urmare, reclamantul a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată, încasarea din contul pârâtului Surdu Ion în beneficiul reclamantului a prejudiciului material în sumă de 10000 lei și a prejudiciu moral în sumă de 50000 lei.

Prin hotărârea din 10 decembrie 2021 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași, s-a admis acțiunea parțial. S-a încasat de la Surdu Ion în beneficiul lui Carauș Sergiu suma de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat, în rest cerințele s-au respins. S-a încasat de la Surdu Ion taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 150 lei (f.d. 141, 148-150 vol. I).

La 28 decembrie 2021, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Carauș Sergiu, reprezentat de avocatul Ivasiutic Mariana a declarat apel împotriva hotărârii din 10 decembrie 2021 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași (f.d. 145 vol. I).

La 10 ianuarie 2022, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Surdu Ion, prin intermediul oficiului poștal, a declarat apel împotriva hotărârii din 10 decembrie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași (f.d. 146-147 vol. I).

Prin încheierea din 03 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel declarată de Surdu Ion împotriva hotărârii din 10 decembrie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași (f.d. 173-175 vol. I).

La data de 20 mai 2022 Surdu Ion, reprezentat de avocatul Pruteanu Natalia a depus recurs împotriva încheierii din 03 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 188-193 vol. I).

Prin decizia din 15 iunie 2022 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de avocatul Pruteanu Natalia în interesele lui Surdu Ion, s-a casat încheierea din 03 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și cauza civilă a fost trimisă la Curtea de Apel Chișinău, la stadia de primire a cererii de apel (f.d.199-202 vol. I).

Prin decizia din 11 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel declarată de avocatul Pruteanu Natalia, în interesele lui Surdu Ion. S-a admis cererea de apel declarată de către avocatul Ivasiutic Mariana, în interesele lui Carauș Sergiu. S-a modificat hotărârea din 10 decembrie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, în sensul majorării cuantumului prejudiciului moral de la 5000 lei până la 10000 lei, în rest hotărârea s-a menținut fără modificări (f.d. 232-242 vol. I).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că materialul probator atestă că, prin sentința din 11 ianuarie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, menținută prin decizia din 10 decembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, Surdu Ion a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. yyy Cod penal și încetat procesul penal în privința lui, în temeiul yyy Cod penal cu eliberarea acestuia de răspunderea penală, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală; de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. xxx Cod penal și art. xxx Cod penal, cu aplicarea pedepsei definitive, în baza art. 84 Cod penal, 6 ani privațiune de libertate, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Instanța de apel a menționat că potrivit sentinței menționate Surdu Ion, la data de 21 februarie 2014, în jurul orelor 20:00, urmărind scopul pricinuirii vătămarilor corporale, sub pretextul că Carauș Sergiu anterior ar fi sustras niște păsări de la anumite persoane din s. Buda, r-nul Călărași, s-a deplasat la domiciliul acestuia și intenționat i-a aplicat mai multe lovituri cu o bătă și cu un furtun din cauciuc de la tractor peste diferite părți ale corpului, pricinuindu-i vătămări corporale grave, fapt confirmat prin raportul de expertiză judiciară nr. 118 din 18 august 2017.

Instanța de apel a accentuat că, prin Sentința din 11 ianuarie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, s-a încasat din contul inculpatului Surdu Ion cheltuielile pentru tratamentul părții vătămate Carauș Sergiu în folosul statului în mărime de 3970 lei. Iar potrivit deciziei din 10 decembrie 2019 Curții Supreme de Justiție: *”Cât ține de argumentul indicat în recurs precum că „instanța de apel eronat a indicat că nu am pretenții față de inculpat, mai mult, consideră că prin această decizie i-a fost încălcat dreptul la o justiție echitabilă”, Colegiul penal lărgit nu îl acceptă, or, partea vătămată, în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel din 01 aprilie*

2019 a indicat că (f.d. 63 v.III): „pretenții materiale nu sunt și pretenții morale nu am”, la acest proces – verbal obiecții conform prevederilor art. 336 alin. (6), (7) Cod de procedură penală, nu au fost formulate de partea vătămată”.

La fel, instanța de apel a reliefat că la materialele dosarului este anexat certificatul de dizabilitate și capacitate de muncă, potrivit căruia Carauș Sergiu este încadrat în xxx, fără termen, cu păstrarea capacității de muncă xxx. Totodată, conform răspunsului Administrației IMSP SR Călărași, Carauș Serghei nu a fost internat în staționar cu careva probleme de sănătate, iar ce ține de acordarea asistenței medicale de ambulator, nu este posibilitatea expunerii, pe motiv că registrele respective se păstrează 3 ani.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel și, raportându-le la suportul probatoriu, instanța de apel a constatat că, prima instanța a determinat corect raportul juridic dedus judecății, însă nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și nu a dat o apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele a probelor prezentate, hotărârea fiind legală și întemeiată doar parțial.

La caz, instanța de apel a relevat că reclamantul Carauș Sergiu a solicitat compensarea de către Surdu Ion a cheltuielilor de tratament și de deplasare, precum și a prejudiciului moral, suportate în legătură cu vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății prin infracțiune, vinovat în comiterea căreia a fost recunoscut ultimul. Instanța de apel a învederat că esența răspunderii civile delictuale constă în existența unui prejudiciu, cauzat prin încălcarea drepturilor subiective sau a unor interese legitime ale unei persoane. Astfel, pentru a putea fi reparat prejudiciul cauzat, acesta trebuie să îndeplinească următoarele cerințe: să fie realmente angajat (cert), să nu fi fost reparat încă, să existe raport de cauzalitate și să fie personal. Sarcina probațiunii întinderii lui revine lui Carauș Sergiu.

Instanța de apel a menționat că Carauș Sergiu a solicitat repararea prejudiciului material în mărime de 10000 lei, fără a prezenta instanței o probă în dovedirea circumstanțelor ce ar justifica suportarea cheltuielilor de tratament și deplasare în mărimea solicitată. Iar din suportul probatoriu urmează cu certitudine că cheltuielile pentru tratamentul lui Carauș Sergiu, pentru perioada aflării în staționar, în mărime de 3970 lei, au fost suportate de către Compania de Asigurări în Medicină, fiind ulterior încasate din contul inculpatului Surdu Ion.

Totodată, instanța de apel a remarcat că poate presupune rezonabil că Carauș Sergiu a suportat și alte cheltuieli pentru tratament, însă, în măsura în care circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante, a apreciat poziția acestuia ca una declarativă. Astfel, instanța de apel a conchis cu referire la netemeinicia pretențiilor lui Carauș Sergiu înaintate împotriva lui Surdu Ion cu privire la încasarea cheltuielilor de tratament și de deplasare în mărime de 10000 lei.

De asemenea, instanța de apel a accentuat că autorul prejudiciului are obligația să compenseze persoanei vătămate prejudiciul moral, respectiv pretențiile lui Carauș Sergiu împotriva lui Surdu Ion sunt întemeiate.

Cu privire la determinarea cuantumului compensației prejudiciului moral cauzat, instanța de apel a reținut că instanța de fond, s-a bazat pe faptul că suma de 5000 lei este una echitabilă suferințelor suportate de către reclamant în urma

vătămarilor suferite, însă nu a luat în considerare principiul general al echității, cuantumul acesteia fiind vădit disproporționată de suferințele cauzate acestuia de către Surdu Ion.

Astfel, având în vedere gradul de vinovăție a lui Surdu Ion, circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, statutul social al lui Carauș Sergiu, în ce măsură i-au fost restrânse posibilităților de viață familială și socială a acestuia, instanța de apel a conchis asupra necesității modificării cuantumului prejudiciului moral în sensul majorării acestuia până la suma de 10000 lei, care reprezintă o sumă rezonabilă și suficientă pentru compensarea pagubelor de ordin moral, or, cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel, încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Instanța de apel a respins argumentele lui Carauș Sergiu privind necesitatea includerii în cuantumul compensației prejudiciului moral și compensația pentru prejudiciul biologic, or această despăgubire urmează a fi solicitată separat, pe lângă repararea prejudiciului patrimonial și celui moral, situație ce nu se atestă la caz, prin cererea de chemare în judecată fiind solicitată încasarea numai a prejudiciului patrimonial și celui moral.

Totodată, instanța de apel a respins ca neîntemeiate și argumentele reprezentantului apelantului Surdu Ion cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică proporțional pretențiilor respinse, subliniind că, prin hotărârea contestată instanța a omis să rezolve problema repartizării între părți a cheltuielilor de judecată, situație ce cade sub incidența prevederilor art. 250 Cod de procedură civilă și nu-l privează de dreptul de a solicita emiterea unei hotărâri suplimentare în acest sens.

La 10 februarie 2023, prin intermediul poștei electronice, Carauș Sergiu, reprezentat de avocatul Dicusar Tatiana a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integral a acțiunii (f.d. 3-8 vol. II).

Suplimentar celor invocate în cererea de chemare în judecată, în motivarea recursului, recurentul a menționat că de către instanța de apel au fost aplicate eronat normele de drept material și procedural, circumstanțe importante pentru soluționarea cauzei pe care instanța le consideră constatate nu au fost dovedite cu probe veridice iar soluția instanței este în contradicție cu circumstanțele cauzei și probatoriu.

Recurentul a menționat că instanțele ierarhic inferioare nu au ținut de faptul că urmare a acțiunilor lui Surdu Ion, a avut și continuă să suporte cheltuieli financiare privind tratamentul medicamentos, precum și cheltuieli de deplasare către instituțiile medicale, pe care la apreciază la suma de 10000 lei.

A specificat că nu sunt întemeiate aprecierile instanței de apel privind admiterea parțială a prejudiciului moral, ori suma de 10000 lei nu poate să acopere suferința suportată de către recurent.

Recurentul a comunicat că instanțele inferioare urmau să țină cont cumulativ de mai mulți factori care justifică cuantumul prejudiciului moral solicitat și anume: gravitatea faptei care a fost comisă de către Surdu Ion, și de condițiile și cruzimea acțiunilor acestuia față de Carauș Sergiu (aplicarea de lovituri cu furtunul peste cap

și mâini, aplicarea loviturilor cu sticla în cap până când s-a spart sticla, l-a dezbrăcat de pulover pentru a simți bine loviturile, i-a dat să bea apă caldă de pe plită, iar a doua zi a venit la el și l-a întrebat dacă nu a murit încă), confirmate prin declarațiile părții vătămate și martorilor audiați, statutul social și starea materială, poziția de vulnerabilitate a recurentului, având xxx.

La data de 24 februarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Surdu Ion, reprezentat de avocatul Natalia Pruteanu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să se dispună admiterea parțială a acțiunii, cu compensarea cheltuielilor de judecată suportate de recurent (f.d. 14-21 vol. II).

În motivarea cererii de recurs a menționat că, soluțiile adoptate sunt pasibile de a fi casate în baza prevederile art. 432 alin (2) lit. a) și alin (4) Cod de procedură civilă. Prin urmare, hotărârea primei instanțe urmează a fi casată parțial, în partea compensării prejudiciului moral și a respingerii compensării lui Surdu Ion a cheltuielilor de judecată, iar decizia instanței de apel casată total.

Cu referire la prejudiciul moral încasat, recurentul a notat că în motivarea soluției instanța de apel, fără a fi prezentate alte probe decât în instanța de fond, a constatat că, prima instanță nu a luat în considerare principiul general al echității, cuantumul acesteia fiind vădit disproporționat de suferințele cauzate acestuia de către Surdu Ion, având în vedere gradul de vinovăție a lui Surdu Ion, circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, statutul social al lui Carauș Sergiu și în ce măsură i-au fost restrânse posibilitățile de viață familială și socială a acestuia.

Recurentul a invocat că anume aceste circumstanțe motivează micșorarea cuantumului prejudiciului moral, or conform informației medicale, în caz de îndepărtare xxx, funcțiile ei sunt preluate de xxx, iar din înscrisul prezentat de apelant se denotă faptul că Carauș Sergiu are dureri la xxx începând cu 29 mai 2019.

Cu referire la privarea de posibilitatea de a munci, recurentul a specificat că potrivit înscrisului prezentat Carauș Sergiu are statut de pensionar pe motiv de xxx, dar nu ca rezultat al comiterii infracțiunii de către Surdu Ion. Totodată, martorul Țurcan Mariana, mama acestuia fiind audiată în cauza penală a afirmat că acesta are xxx din copilărie, nu are pretenții față de Surdu Ion, nu a achitat operația, iar avocatul i-a zis ca a fost propunere de la Surdu Ion să-i restituie 2000 lei, însă a refuzat, și din 2014 Carauș Sergiu lucrează ocazional, aduce fân, lemne cu căruța lui.

Cu referire la provocarea suferințelor psihice iremediabile lui Carauș Sergiu și familiei acestuia, recurentul a accentuat că instanța de recurs urmează să ia în considerare comportamentul lui Carauș Sergiu înainte de comiterea infracțiunii, și anume că anterior acesta a avut un conflict cu Surdu Ion. De asemenea urmează să fie apreciate și suferințele provocate familiei, mamei prin prisma calităților sale morale, aceasta acceptând să păstreze timp de 4 luni o capră care nu-i aparține.

Recurentul a precizat că reprezentantul lui Carauș Sergiu a afirmat în ședința de judecată că Surdu Ion nu a reacționat la cererea de chemare în judecată, deși, cu 5 zile până la ședința de judecată din 23 noiembrie 2020, acesta a expediat propunerea repetată de a compensa reclamantului prejudiciu moral în suma de 2000 de lei.

Recurentul a invocat că instanța urma să soluționeze acțiunea civilă a lui Carauș Sergiu în cadrul dosarului penal. Consideră ca acțiunea civilă intentată de Carauș Sergiu este neîntemeiată, dar este de acord să-i achite 2000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Recurentul a observat că instanța de apel a dispus respingerea ca neîntemeiate a argumentelor cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică proporțional pretențiilor respinse, subliniind că, prin hotărârea contestată instanța a omis să rezolve problema repartizării între părți a cheltuielilor de judecată, situație ce cade sub incidența prevederilor art. 250 Cod de procedură civilă. Astfel, conform materialelor cauzei a fost achitat onorariu pentru examinarea cauzei în instanța de fond în sumă de 6000 lei.

Recurentul a accentuat că materialele cauzei conțin în acest sens ordinul de plată, care confirmă încasarea onorariului, real și necesar. Or, la această etapă au fost întreprinse acțiuni de depunere a înscrisurilor, de reclamare a probelor și de audiere a martorului și de reprezentare în ședințe de judecată cu deplasare în or. Călărași.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 11 octombrie 2022.

La 16 decembrie 2022, în adresa părților și reprezentanților acestora a fost expediată copia deciziei motivate, fapt confirmat prin scrisoare de expediere a actului judecătoresc, anexată la materialele cauzei (f.d. 24 vol. I), însă date privind recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursurile declarate de Carauș Sergiu, reprezentat de avocatul Dicusar Tatiana, la data de 10 februarie 2023 și de Surdu Ion, reprezentat de avocatul Natalia Pruteanu, la 24 februarie 2023, se consideră depuse în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia recursurilor declarate de Carauș Sergiu, reprezentat de avocatul Dicusar Tatiana, și de Surdu Ion, reprezentat de avocatul Natalia Pruteanu, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoare de însoțire și avizele de recepție, anexate la materialele dosarului (f.d. 25, 58-63 vol. II).

La data de 21 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Carauș Sergiu, reprezentat de avocatul Dicusar Tatiana, a depus referință la recursul declarat de Surdu Ion, reprezentat de avocatul Natalia Pruteanu, solicitând respingerea acestuia (f.d. 27-29 vol. II)

Iar la 14 aprilie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Surdu Ion, reprezentat de avocatul Natalia Pruteanu, a depus referință la recursul declarat de Carauș Sergiu, reprezentat de avocatul Dicusar Tatiana, solicitând ca recursul să fie declarat inadmisibil (f.d. 30-35 vol. II).

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre

necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursurilor, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Cu referire la recursul declarat de Carauș Sergiu, reprezentat de avocatul Dicusar Tatiana, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că în conformitate cu art. 433 lit. c) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În conformitate cu art. 75 alin. (1) Codul de procedură civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

Iar, potrivit art. 80 alin. (7) Cod de procedură civilă, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

Prevederile art. 60 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

Conform pct. 6 al Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar nr. 158 din 28 februarie 2013, formularul mandatului avocatului conține următoarele elemente obligatorii: pe recto se înserează: numărul și seria; denumirea biroului asociat de avocați; denumirea cabinetului avocatului; datele de contact; denumirea „MANDAT”; numele și prenumele avocatului; numărul licenței și data eliberării; numărul contractului de asistență juridică și data semnării; numărul deciziei coordonatorului Oficiului Teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și data semnării; semnătura avocatului, certificată prin ștampilă; pe verso se înserează: împuternicirile avocatului; numele și prenumele clientului; semnătura clientului sau, după caz, a avocatului.

Potrivit punctului 8 din Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar nr. 158 din 28 februarie 2013, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar în procesul civil, stabilite conform art.81 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, urmează a fi consemnate pe versoul mandatului sau, după caz, în procura întocmită la cererea clientului, în modul stabilit de lege. Dacă se întocmește o procură, avocatul sau avocatul stagiar va nota pe versoul mandatului textul „Conform procurii anexate” și va semna versoul mandatului în locul clientului. Împuternicirile avocatului sau ale avocatului stagiar stabilite în procură sînt valabile doar dacă aceasta se prezintă împreună cu mandatul.

În conformitate cu art. 81 alin. (1) Cod de procedură civilă, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul declarat de Carauș Sergiu, este semnat din numele și în interesele acestuia, de avocatul Dicusar Tatiana (f.d. 6, 8 vol. II).

La materialele cauzei, este anexată decizia Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, Oficiul Teritorial Chișinău nr. 1065/ACC din 02 iunie 2022, prin care avocatul Dicusar Tatiana a fost desemnată în vederea acordării asistenței juridice calificate lui Carauș Sergiu (f.d. 211 vol. I).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că în baza deciziei nominalizate, de către avocatul Dicusar Tatiana a fost eliberat mandatul MA 1809336 din 27 iunie 2022, care atestă că aceasta acordă asistență juridică lui Carauș Sergiu în cadrul prezentei cauze civile, însă pe verso-ul acestuia nu sunt inserate împuternicirile reprezentantului de a contesta hotărârea judecătorească, care urmau a fi indicate, sub sancțiunea nulității, în baza art. 81 Cod de procedură civilă (f.d. 213 vol. I).

Mai mult, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că la materialele cauzei lipsește un mandat care ar atesta dreptul avocatului Dicusar Tatiana de a declara recurs împotriva deciziei instanței de apel în interesele lui Carauș Sergiu.

Prin urmare, recursul declarat de Carauș Sergiu, reprezentat de avocatul Dicusar Tatiana, este depus de către o persoană care nu este în drept să-l declare și urmează a fi declarat inadmisibil.

Cu referire la recursul declarat de Surdu Ion, reprezentat de avocatul Natalia Pruteanu, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de

norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Surdu Ion, reprezentat de avocatul Natalia Pruteanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a) și c), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Carauș Sergiu, reprezentat de avocatul Dicusar Tatiana, și de Surdu Ion, reprezentat de avocatul Natalia Pruteanu.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Aliona Miron

Ion Malanciuc